

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Pavla Simona a soudců JUDr. Michala Mazance, JUDr. Romana Fialy, JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu **senátu 6 A Městského soudu v Praze** na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a senátem **14 Cm Městského soudu v Praze**, a dalších účastníků sporu vedeného u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6 A 190/2012, v řízení o žalobě na zaplacení 1 922 904,36 Kč s příslušenstvím: žalobkyně **Verneřický Angus a. s.**, se sídlem Mírové náměstí 142, 407 25 Verneřice, zastoupená Mgr. Evou Urbanovou, LL.M., advokátkou se sídlem Finská 5, 101 00 Praha 10, a žalovaný **Státní zemědělský intervenční fond**, se sídlem Ve Smečkách 33, 110 00 Praha 1,

t a k t o :

Příslušný vydat rozhodnutí ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6 A 190/2012, o zaplacení 1 922 904,36 Kč s příslušenstvím, **je soud v občanském soudním řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem doručeným dne 15. 4. 2013 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, se senát 6 A Městského soudu v Praze, rozhodující ve věcech správního soudnictví, domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc podle § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb., který vznikl mezi ním a senátem 14 Cm Městského soudu v Praze, rozhodujícím v občanském soudním řízení, ve věci žaloby o zaplacení 1 922 904,36 Kč s příslušenstvím z důvodu porušení práva Evropské unie.

Z předloženého spisu vyplynuly následující skutečnosti:

Žalobkyně je zemědělcem, který se zavázal provozovat zemědělskou činnost v méně příznivých oblastech určených podle čl. 50 odst. 2 a 3 Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Žalobkyni tak vznikl nárok na platby a náhrady kompenzující dodatečné náklady či ušlé

příjmy zemědělců hospodařících ve znevýhodněných oblastech (dále jen „kompenzační platby“).

Žalobkyně splnila všechny podmínky pro poskytnutí kompenzačních plateb, žalovaný proto vydal rozhodnutí podle § 11 zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a změně některých dalších zákonů, a nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, a poskytl žalobkyni platby za hospodaření v méně příznivé oblasti.

Žalobkyně nesouhlasila s tím, v jaké výši jí žalovaný vyplatil kompenzační platby, a namítala porušení unijního práva, proto dne 16. 2. 2012 podala u Městského soudu v Praze žalobu na zaplacení 1 922 904,36 Kč s příslušenstvím, „z titulu plateb kompenzujících újmu žalobce spojenou s jeho hospodařením v méně příznivých oblastech resp. v rámci agroenvironmentálního opatření, nevyplacených neoprávněně žalovaným za kalendářní roky 2007 a 2008 – návrh na vydání platebního rozkazu“. Věc byla u městského soudu vedena pod sp. zn. 14 Cm 17/2012. Žalobkyně v žalobě navrhovala, aby městský soud vydal platební rozkaz a v případě podání včasného odporu proti vydanému platebnímu rozkazu navrhovala, aby městský soud vydal rozsudek, kterým by žalovanému uložil povinnost zaplatit konkrétní finanční částku s příslušenstvím.

Senát 14 Cm Městského soudu v Praze žalobu posoudil a dospěl k tomu, že z tvrzení uvedených v žalobě nevyplývá, že by se mělo jednat o vztah mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti podle § 9 odst. 3 písm. r) o. s. ř., a nejsou splněny ani další podmínky pro to, aby ve věci rozhodoval krajský (zde městský) soud. Senát 14 Cm proto věc předložil Vrchnímu soudu v Praze k rozhodnutí o tom, který soud je příslušný k projednání a rozhodnutí věci.

Vrchní soud v Praze přípisem ze dne 25. 9. 2012, čj. Ncp 888/2012 - 74, věc sp. zn. 14 Cm 17/2012 vrátil senátu 14 Cm Městského soudu v Praze s tím, že pro vydání rozhodnutí podle § 104a odst. 2 o. s. ř. nejsou dány předpoklady, protože není dána pravomoc soudů projednat žalobu v občanském soudním řízení. Podle vrchního soudu ve sporu o přezkoumání správnosti výše dotací přiznaných zemědělské společnosti rozhodnutím státního orgánu ve správním řízení se jedná o věc z oblasti veřejnoprávní, náležící projednat soudům ve správním soudnictví, a proto má senát 14 Cm postupovat podle § 104b o. s. ř.

V souladu s právním názorem vrchního soudu nechal senát 14 Cm Městského soudu v Praze (dále jen „civilní senát“) žalobu převést do agendy správního soudnictví a žaloba byla nově u Městského soudu v Praze vedena pod sp. zn. 6 A 151/2012. Senát 6 A Městského soudu v Praze (dále jen „správní senát“) s tímto postupem nesouhlasil a přípisem ze dne 11. 12. 2012 věc vrátil civilnímu senátu. V přípisu namítal, že žalobce nepodal žalobu podle § 65 s. ř. s., ani se nedomáhal přezkumu rozhodnutí o poskytnutí dotací, ale žádal peněžní plnění z titulu vadně vypočtených kompenzačních plateb. Jedná se proto o žalobu na plnění. Následně podal správní senát návrh na řešení kompetenčního sporu podle zákona č. 131/2002 Sb.

Správní senát v návrhu předloženém zvláštnímu senátu uvedl, že se žalobkyně nedomáhá ochrany podle § 65, § 79 ani § 82 s. ř. s., ale žádá poskytnutí finančního plnění. Jde tedy podle jeho názoru o spor mezi žalobkyní jako podnikatelem a žalovaným jako právnickou osobou ze závazkového vztahu.

K návrhu na předložení věci zvláštnímu senátu se dne 31. 1. 2013 vyjádřil žalovaný. Uvedl, že obdobné žaloby jako žalobkyně podalo více subjektů a různé senáty Městského soudu v Praze a Vrchního soudu v Praze dospěly k závěru, že takovéto žaloby nemohou být projednány v rámci civilního řízení. Žalovaný se domnívá, že by ve věci měly rozhodovat soudy ve správním soudnictví a žalobkyně měla proti rozhodnutí o poskytnutí dotace brojit řádnými opravnými prostředky podle správního řádu a následně podle s. ř. s. Žalovaný - Státní zemědělský intervenční fond - zdůraznil, že vystupuje v řízení o dotacích jako správní orgán a hospodaří s majetkem České republiky, není tedy podnikatelem.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním a civilním senátem Městského soudu v Praze se zvláštní senát řídil následující úvahou:

Podle § 104b odst. 3 o. s. ř. je-li mezi specializovaným senátem krajského soudu zřízeným podle s. ř. s. k projednávání a rozhodnutí věcí správního soudnictví a jiným senátem téhož krajského soudu sporné, zda jde o věc správního soudnictví, postupuje se podle zákona č. 131/2002 Sb. V nyní rozhodované věci popírá jak správní, tak civilní senát městského soudu svou pravomoc rozhodnout ve věci; zvláštní senát proto shledal, že se jedná o negativní (záporný) kompetenční spor, k jehož projednání a rozhodnutí je povolán zákonem č. 131/2002 Sb.

Na úvod vlastního posouzení věci je nutné zdůraznit, že řízení před civilními soudy i soudy ve správním soudnictví je ovládáno zásadou dispoziční. Žalobce je pánem sporu a záležití výhradně na něm, zda bude spor vůbec zahájen, jaké námitky budou v řízení uplatněny, vydání jakého rozhodnutí se bude domáhat, případně zda bude spor předčasně ukončen. Bylo tedy primárně na žalobkyni, aby zvolila, jaké formy ochrany se domáhá a čeho se v řízení dožaduje (shodně vyslovil zvláštní senát v usnesení ze dne 28. 5. 2013, čj. Konf 67/2012 - 8). Zvláštní senát proto musí při svém rozhodování respektovat, jakým způsobem se žalobkyně rozhodne hájit svá práva. Přestože může existovat vhodnější, a v závěru pro žalobkyni úspěšnější cesta, jak se domoci svých práv, mohou soudy postupovat pouze v mezích stanovených právními předpisy a nemohou způsob obrany, který zvolil žalobce, libovolně měnit či nahrazovat.

Zvláštní senát při posouzení nyní rozhodované věci proto musel vycházet z toho, čeho se žalobkyně domáhá. Žalobkyně v žalobě žádala zaplacení 1 922 904,36 Kč s příslušenstvím, „*nevyplacených neoprávněně žalovaným za kalendářní roky 2007 a 2008*“. Zvláštní senát se nejprve zabýval tím, zda by se mohlo jednat o žalobu projednatelnou před soudy ve správním soudnictví. Ty rozhodují podle § 4 s. ř. s. o žalobách proti rozhodnutí správního orgánu, o ochraně proti nečinnosti správního orgánu, ochraně před nezákonným zásahem, o kompetenčních žalobách, ve věcech volebních a věcech místního a krajského referenda, ve věcech politických stran a hnutí a o zrušení opatření obecné povahy.

V této věci si lze představit, že by žalobkyně brojila proti rozhodnutí správního orgánu žalobou podle § 65 s. ř. s.; to však z podané žaloby nevyplývá. Žalobkyně netvrdí, že byla na svých právech zkrácena přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti. Žalobkyně současně nežádá, aby soud takové rozhodnutí správního orgánu zrušil či vyslovil jeho nicotnost. Nejsou tedy splněny podmínky pro to, aby zvláštní senát mohl podání žalobkyně považovat za žalobu, kterou se domáhá ochrany podle § 65 s. ř. s. před soudy ve správním soudnictví. Žalobkyně žádá zaplacení konkrétní finanční částky, kterou jí z důvodu vadného přepočtu kurzu české koruny měl správní orgán zaplatit jako kompenzační platby, ale neučinil tak. Ze shora uvedeného tedy plyne, že se jedná o soukromoprávní spor.

Pouze pro doplnění je třeba uvést, že při rozhodování o příslušnosti soudů k projednání věci žalobkyně není na místě zvažovat, zda žalobkyně v občanském soudním řízení může být úspěšná či nikoliv, případně zda by pro ni mělo příznivější výsledky, kdyby při nesouhlasu s kompenzačními platbami brojila proti rozhodnutí správního orgánu včasnou žalobou ve správním soudnictví. Ostatně pokud by žalobkyně sama vymezila předmět řízení nesprávně voleným petitem a soudy by její žalobě nevyhověly, nelze v takovém postupu soudů spatřovat porušení práv chráněných čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 3. 2000, sp. zn. IV. ÚS 37/2000, <http://nalus.usoud.cz>). S ohledem na zásadu dispoziční vlastní občanskému soudnímu řízení i řízení před správními soudy je výlučně na žalobkyni, aby nastavila rámec soudního řízení, které podanou žalobou sama vyvolala.

V posuzovaném případě je zřejmé, že žalobkyně nesouhlasí s tím, v jaké výši jí byly uhrazeny kompenzační platby, a žádá, aby jí byla nahrazena nevyplacená část. Domáhá se tedy svého nároku žalobou na náhradu škody z důvodu porušení práva Evropské unie, který budou řešit soudy podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád); k řízení o žalobě je tedy příslušný soud v občanském soudním řízení (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.).

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále tedy bude Městský soud v Praze pokračovat v řízení o podané žalobě.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 20. února 2014

JUDr. Pavel Simon
předseda zvláštního senátu